С.А."Д.А.Ценов" - Свищов
Вх.№ 93.00-16/30.08.2022

ДО
председателя на научното жури проф. д-р Марияна Божинова
за присъждане на образователна и научна степен "доктор"
по докторска програма "Финанси, парично обръщение, кредит и застраховане (застраховане и социално дело)" в Стопанска академия
"Димитър Апостолов Ценов" - Свищов

НАУЧНА РЕЦЕНЗИЯ

за присъждане на образователна и научна степен "д о к т о р"
по ОТКРИТА ПРОЦЕДУРА за защита на дисертационен труд

Основание: Заповед № 521, Свищов, 5 юли 2022 г. на Ректора на Стопанска академия "Д. А. Ценов" професор д-р Марияна Божинова
Дисертационен труд на тема: "Възможности за икономическо регулиране и социално адаптиране размерите на пенсиите за осигурителен стаж и възраст в България"
Автор: докторант Жанета Емилова Ангелова, do10219209
Научни ръководители: доц. д-р Румен Ерусалимов, доц. д-р Иван Грозданов
Изготвил рецензия: професор д-р Сава Христов Димов
Програмен координатор "Финанси и счетоводство"
Бургаски свободен университет

Раздел	Научни показатели	Оценка	Точки
I.	**Общо представяне на дисертационния труд** 1. ***предмет*** *- 10 точки (max 10)* Предмети на изследване са социално-икономическите характеристики на публичното пенсионно осигуряване и организационните измерения на пенсиите за осигурителен стаж и възраст. 2. ***научна теза*** *- 8* Организационният порядък на публичната пенсионноосигурителна защита в България, включва прилагането на универсален механизъм за административно	Много висока	48

	въздействие, който отдава приоритет на тяхното социално адаптиране, без нужното диференциращо обвързване с персоналния осигурителен принос на съответните лица. (с. 6) 3. ***обем*** *- 10* - основен текст, 198 с. от Дисертационните тезиси - декларация за оригиналност и достоверност, 1 с. - цитирани източници, 200-210 с. (общо 154 източника) 4. ***структура (увод, изложение и заключение)*** *- 10* - увод (5-9, 4 с.) - изложение (три глави), както следва: Глава първа Икономически и социални аспекти на пенсиите за трудова дейност при старост. Глава втора Организационно-икономически характеристики на пенсионното осигуряване и пенсиите за трудова дейност при старост в България. Глава трета Състояние, проблеми и перспективи за развитие на пенсиите за осигурителен стаж и възраст в България - заключение (196-198, 3 с.) 5. ***използвана литература и препратки*** *- 10* Използвани са общо 154 източника, на български и чужди автори, законодателна уредба, web-източници на немски, английски и руски езици. 6. ***приложения*** *- 0* Самостоятелно приложение не е оформено. 7. ***изводи*** *- 10* Към всяка глава от дисертацията са изведени актуални авторови изводи. Обобщените резултати, постигнатите цели и задачи са посочени в заключението на с. 196-198. ***Заключение на рецензента***: - Дисертационният труд е завършено научно изследване, което притежава определена логическа последователност. - Дисертационните тезиси имат практико-приложна насоченост.		

	- Посочени са научните сфери извън обхвата на проведеното изследване. Според мен, дисертационното изследване заслужава висока оценка.		
II.	**Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд** 1. ***преценка на актуалността*** *- 10* Актуалността на изследването напълно отговаря на етапа развитието и предстоящото членство на България в Еврозоната. 2. ***анализ на степента на разработеност*** *- 10* Въпреки че се срещат разработки за механизмите на формиране размерите на пенсиите в Германия, Франция, Италия и други страни от Европейския съюз, дисертационните тезиси на докторант Жанета Ангелова се откроят със своята висока компетентност и практическа приложимост. 3. ***мнение за обема на дисертационния труд*** *- 10* Обемът на дисертационните тезиси от 210 страници е напълно достатъчен за разкриване на авторови позиции, тези и изводи. 4. ***мнение за качеството и броя на предложения илюстративен материал*** *- 10* Изложените 22 таблици и 19 фигури отговорят на практико-приложната насоченост на изследването. 5. ***отношение по научната, езиковата и стиловата редакция*** *- 10* Според мен, дисертационните тезиси на докторанта са литературно изгладени. Материалите се четат леко и разбираемо. 6. ***преценка на коректността и необходимостта от статистическа обработка на емпирични данни*** *- 10* Докторант Жанета Ангелова демонстрира висока компетентност, основана на българското осигурително законодателство. Позовавайки се на официална информация на националния осигурителен институт, тя	Много висока	80

<table>
<tr>
<td></td>
<td>коректно я използва и обработва. (Например, с. 149-150, таблица 11, диаграми 1 и 2)

7. мнение доколко кандидатът е спазил правилата на научната етика - 10
- Според мен докторант Ангелова е спазила правилата на научната етика. Тя се позовава коректно на български, чужди автори и законодателна уредба. Не съм констатирал плагиатство от рода на “copy-paste”;
- Дисертацията е подложена на текстова проверка за оригиналност чрез Системата за антиплагиатство на СА “Д. А. Ценов”. Проверката е извършена с продукта StrikePlagiarism.

8. мнение доколко авторефератът отразява точно и пълно труда - 10
Авторефератът в концентриран вид изразява основните моменти на дисертационния труд. Той е структуриран правилно, в обем на 42 страници и завършва с авторова Декларация за оригиналност и достоверност на дисертационните тезиси.</td>
<td></td>
<td></td>
</tr>
<tr>
<td>III.</td>
<td>Изпълнение на наукометрични показатели

<table>
<tr><th>№</th><th>Наукометрични показатели</th><th>Изискуем минимум</th><th>Събрани точки</th><th>Изпълнение</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Група показатели А</td><td>50</td><td>50</td><td>100%</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Група показатели Г
Сума от показатели от 4 до 10</td><td>30</td><td>35</td><td>116.66%</td></tr>
</table>
</td>
<td>Много висока</td>
<td>10</td>
</tr>
<tr>
<td>IV.</td>
<td>Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

1. развитие на съществуващи и/или издигане на нови научни идеи и резултати - 10
Според мен, те се открояват в следните няколко насоки:
- направен е сравнителен анализ на механизмите на формиране размерите на осигурителните плащания при старост в Германия, Франция, Италия;
- проследяване развитието на пенсионното осигуряване и пенсиите за трудова дейност при старост в България;</td>
<td>Много висока</td>
<td>18</td>
</tr>
</table>

	- коментиране на методологическите аспекти на осигурителния стаж, доход и вноски в пенсионното осигуряване в България; - направеният емпиричен анализ за проблемите и перспективите на развитие на осигурителния стаж и възраст в България. (практически опит, състояние и проблеми) 2. ***отзвук и признание в специализираната научна литература*** *- 8* За мен, посоченото се конкретизира в научните публикации и изяви на докторант Ангелова, а именно: - публикуваните научна студия в Годишен алманах "Научни изследвания на докторанти". Том XIII, книга 16. АИ "Ценов" - Свищов, 2020. с. 145-167, ISSN: 1313-6542; статия и доклад, съответно в Електронно списание "Диалог", бр. 3, 2021, ISSN: 1311-9206; и Международна научно-практическа конференция "Устойчиво развитие и социално-икономическа кохезия през XXI век - тенденции и предизвикателства". Свищов, 8-9 ноември 2021, Том I. с. 421-428, ISBN 978-954-23-2067-8; - 5 участия в научни форуми (Виж съответна справка); - реферирани и индексирани в международните бази данни Scopus и Web of Science – не е посочено.		
V.	**Критични бележки, въпроси и препоръки по дисертационния труд** ***Критични бележки*** - нямам ***Въпроси***: 1) Вие сте специалист с високи професионални компетенции, и в този контекст как бихте коментирали слабата доходност на Държавен фонд за гарантиране устойчивост на държавната пенсионна система, известен като Сребърен фонд? 2) Според вас, за колко време биха могли да стигнат акумулираните пари по Фонда към настоящия момент? ***Препоръка***: Дисертационните тезиси трябва да се издадат като самостоятелен монографичен труд.		

VI.	**Обобщено заключение и становище** Дисертационният труд на докторант Ангелова е цялостно завършено научно изследване, което заслужава висока оценка. Неслучайно, аз като член на научното жури от максимално възможни точки по раздели - 170, присъждам 156 (91.76%). ***Моята обобщена оценка е изцяло позитивна***: *Аз като член на научното жури, категорично ще гласувам с явно "ДА" за присъждане на образователна и научна степен "доктор" по докторска програма "Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка" (застраховане и социално дело) на докторант Жанета Емилова Ангелова.* След общото гласуване, бих си позволил да поздравя и неговите научни ръководители, уважаваните колеги Заместник-ректора доц. д-р Румен Ерусалимов и доц. д-р Иван Грозданов.		

Подписът е заличен на основание чл. 4, ал. 1 от Регламент 679/2016 г.

Дата: 24.08.2022 г.

Рецензент:
проф. д-р Сава Димов